

**การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3**
**The Relationship Study between Teacher Leadership and Student
Capacity of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3**

สุปราณี แหม่มเมืองปัก¹ กฤษดา วัฒนศักดิ์² วิรัชพัชร วงศ์วัฒนเกษม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2562 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 0.06 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.957 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญผู้เรียน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 0.06 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและสมรรถนะสำคัญผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำครูทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.70$)

คำสำคัญ:ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำครู, สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

¹ ตำแหน่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
² ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
³ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The purposes of this study were to study (1) the levels of teacher leadership of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 (2) the levels of student capacity of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 (3) the relationship between teacher leadership and student capacity of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3

The sample using were 127 academic teachers from Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3. The instrument used was 3 parts: part 1 was a questionnaire about general data of teacher, part 2 was a questionnaire about teacher leadership with 0.06-1.00 content validity and reliability at 0.96 and part 3 was a questionnaire about student capacity with 0.06-1.00 content validity and reliability at 0.98. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation.

The results were concluded as follows.

- 1) The teacher leadership in Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 was at much level in the overall and separation of parts.
- 2) The student capacity in Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 was at much level in the overall and separation of parts.
- 3) The positive relationship between the teacher leadership and the student capacity in Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 was significant at .05 with having the middle relation value ($r_{xy} = 0.70$).

Keywords: Relation, Teacher Leadership, Student Capacity

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในปัจจุบันภาวะผู้นำเป็นสถานการณ์ที่จำเป็นมากสำหรับองค์กร การบริหารองค์กรใด ๆ หากขาดภาวะผู้นำเสียแล้วย่อมจะทำให้องค์กรนั้นดำเนินกิจกรรมไปด้วยความยากลำบาก ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องมาจากความล้มเหลวขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นมามักสืบเนื่องมาจากการขาดบุคลากรที่มีภาวะผู้นำนั่นเอง และไม่ใช่ว่าผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่จะต้องมีการภาวะผู้นำ จะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาเยาวชนผู้ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษา โดยเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถปรับตัว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ครูมีความสำคัญในฐานะเป็นที่พึ่ง ที่ปรึกษาในด้านความรู้ ความคิด การประพฤติปฏิบัติตนและการประกอบอาชีพ ซึ่งบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครู คือการจัดการศึกษา ดังนั้น ในการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ อันเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะในหมวดที่ 4 ได้มุ่งไปที่การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน อันเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

ในขณะเดียวกัน ผลการจัดการศึกษาของครูคือนักเรียนซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติ ผลการเรียนเหล่านี้คือตัวขับเคลื่อนทั้งมาตรฐานระดับชาติ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศโดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า1) แต่จากการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวที่ผ่านมา พบว่ามีจุดด้อยหลายประการ แต่ยังมีประเด็นปัญหาที่ขาดความชัดเจนในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและความรู้รอบด้าน มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานที่แข็งแกร่ง มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551, หน้า3) จึงเกิดการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจนทั้งเป้าหมายหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า1)

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำครูและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งสิ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะของผู้เรียน ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
- 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

สมมุติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 187 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่

และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Check-List) ได้แก่ เพศ อายุการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และ ตำแหน่งวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและหรือการปฏิบัติตนของครูวิชาการที่แสดงถึงภาวะผู้นำครู ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) และได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งได้ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence, IOC) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น โดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.957และรายด้าน อยู่ระหว่าง 0.88-0.93

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการสื่อสาร 2) ความสามารถด้านการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนค่า (Rating Scale) โดยการกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ และได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งได้ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence, IOC) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น โดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และรายด้าน อยู่ระหว่าง 0.90-0.95

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ได้แก่ เพศ อายุการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และ ตำแหน่งวิทยฐานะ วิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำครู และแบบสอบถามตอนที่ 3 สมรรถนะสำคัญผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน ($\bar{X} = 4.19$)

และด้านการสร้างเครือข่าย การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ($\bar{X} = 3.92$)

1.1 ด้านความเป็นครูมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และมาก 8 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความมุ่งมั่นในการอบรมสั่งสอนและพัฒนาศิษย์เจริญก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.70$) มีความรู้และทักษะที่เพียงพอ สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.69$) และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.59$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำผลการประเมินนักเรียนไปปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป ($\bar{X} = 3.85$)

1.2 ด้านการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ เน้นความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.34$) มีค่านิยมเชิงจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) และเสริมสร้างพลังและยกระดับความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระตุ้นและสร้างแรงจูงในการทำงานให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ($\bar{X} = 3.81$)

1.3 ด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมาก 12 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และเกิดกระบวนการคิดตามศักยภาพของผู้เรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.62$) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.40$) และศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ สติปัญญาการแสดงออก ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.77$)

1.4 ด้านการสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นทีมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมาก 7 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.62$) สร้างบรรยากาศและความสามัคคี มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.55$) และทำงานกับเพื่อนร่วมงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของกับเพื่อนร่วมงานและหาข้อสรุปในการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 3.77$)

1.5 ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ ฝึกอบรมตนเองด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.37$) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และใฝ่เรียนรู้ แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.07$) และรู้คุณค่าในตนเอง เข้าใจตนเอง รู้ค่านิยมที่ตนเองใช้

เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีเป้าหมายในชีวิต สามารถพัฒนาปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.60$)

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.22$) ด้านความสามารถด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.00$) และด้านความสามารถด้านการคิด ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ($\bar{X} = 3.59$)

2.1 ความสามารถในการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อไม่เข้าใจเรื่องที่ทำหรือฟังนักเรียนจะหาคำตอบหรือข้อมูลเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.16$) และนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าอ่านหรือฟังเรื่องนั้นๆเพื่ออะไร ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนใช้ภาษาและสรรพนามได้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 3.70$)

2.2 ความสามารถในการคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ มาก 9 ข้อ และปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของภาระงานของตนกับงานของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.55$) นักเรียนสามารถคิดหาคำตอบในเรื่องต่างๆ จำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.54$) และนักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาสร้างให้เกิดชิ้นงานได้ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนสามารถจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่หรือกลุ่มย่อยได้ ($\bar{X} = 3.39$)

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคตที่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในปัจจุบันได้ ($\bar{X} = 4.41$) นักเรียนจะทำความเข้าใจเสมอว่าปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้ ($\bar{X} = 4.38$) และนักเรียนตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาได้ ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนสามารถแยกแยะและหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับปัญหาได้ ($\bar{X} = 3.94$)

2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.25$) นักเรียนสามารถค้นหาและเข้าใจจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ($\bar{X} = 4.22$) และนักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองเสมอ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ($\bar{X} = 3.80$)

2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนสามารถเรียนรู้

ผ่านเทคโนโลยีโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ($\bar{X} = 4.18$) นักเรียนเลือกใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับงาน ($\bar{X} = 4.15$) และนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงชิ้นงานตัวเองได้ ($\bar{X} = 3.60$)

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำครูทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.70$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู การเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง การสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นทีม ความเป็นครูมืออาชีพ ความเชี่ยวชาญด้านการสอน ($r_{x5y} = 0.58$) ($r_{x2y} = 0.50$) ($r_{x4y} = 0.48$) ($r_{x1y} = 0.40$) ($r_{x3y} = 0.39$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำครู ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ความสามารถในการสื่อสาร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุดเป็นอันดับแรก ($r_{x5y1} = 0.46$) รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำครู ด้าน การสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นทีม กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ความสามารถในการสื่อสาร มีค่าความสัมพันธ์ ($r_{x4y1} = 0.39$) และภาวะผู้นำครู ด้านการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง กับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ความสามารถในการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ ($r_{x2y1} = 0.38$) ส่วนคู่ที่มีระดับความสัมพันธ์ต่ำสุด คือภาวะผู้นำครู ด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน กับสมรรถนะสำคัญผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r_{x3y3} = 0.10$)

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีการแสดงออกของครูในรูปแบบของผู้นำแบบร่วมมือทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ร่วมกันทำงานรวมพลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน หรือความสามารถของครูในการนำทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลในการกระตุ้น ชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบต่อความตัดสินใจ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เข้าร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน และให้ความร่วมมือรวมพลังในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวความคิดของ สุริรัตน์ พัฒนเชียร (2552 : 220) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการร่วมกันทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการมีความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างครูแต่ละบุคคลภายในสถานศึกษา รวมไปถึงความสามารถของครูในการนำทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลในการกระตุ้น ชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบต่อความตัดสินใจ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เข้าร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน และให้ความร่วมมือรวมพลังในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

1.1 ด้านความเป็นครูมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จนมีความรู้และทักษะที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการ

สอน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอนผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การจัดการเรียนการสอนมีการวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี วางแผนการสอน จัดทำหรือจัดหาสื่อ การสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ เหมาะสมและมีคุณภาพ มีการประเมินองค์รวมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาและประเมินหลักสูตร การเป็นผู้นำ การส่งเสริม และแก้ไขปัญหาผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ แนวความคิดของ ชนาธิป โกษาแสง (2545) ที่กล่าวไว้ว่า ครูมืออาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในทางวิชาการและ มีบุคลิกภาพที่ดีมีวิสัยทัศน์ทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนทุก ๆ ส่วนให้บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของทุกคน

1.2 ด้านการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู มองเห็นการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นโอกาส มีวิธีการค้นหาการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง มีอิทธิพลสูงใจและเปลี่ยนแปลงให้ ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่ประโยชน์ของโรงเรียน มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมุ่งมั่น ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม การกระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และแสวงหาความ ร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวความคิดของ ดวงรัตน์ จินตชาติ (2546 : 32) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การที่ผู้บริหารหรือบุคคลสามารถที่จะมีอิทธิพลสูงใจและเปลี่ยนแปลงให้ผู้ร่วมงาน ปฏิบัติงานได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กร

1.3 ด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนอย่างเชี่ยวชาญ กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้เกิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและพัฒนาทักษะการสอน มีการจัดการองค์ความรู้ วิธีการหา ความรู้ หากกระบวนการเพื่อถ่ายทอดความรู้ หรือเผยแพร่ความรู้สู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี มีความเข้าใจในเนื้อหาหรือบทเรียนดียิ่งขึ้น มีทักษะในการสื่อสาร และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและ หลากหลาย สอดคล้องกับแนวความคิดของ Killion and Harrison (2006 : 97) ที่กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำครู มีดังนี้ 1) มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนและหลักสูตร 2) มีการให้บริการด้านทรัพยากรการเรียน การสอน และสนับสนุนการวิจัยในห้องเรียน 3) มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน 4) เป็นผู้ ประสานงานและที่ปรึกษาให้กับครูในโรงเรียน 5) เป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาสู่โรงเรียน 6) มีส่วนร่วมสำคัญใน การพัฒนาความเป็นมืออาชีพให้กับครูใหม่ ๆ และ 7) มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จใน การเรียน

1.4 ด้านการสร้างเครือข่าย การทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู มีรูปแบบการพัฒนาตนเอง ในการแสวงหาโอกาสในการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกันโดยมีความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความ เคารพสิทธิ เชื้อถือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน รวมทั้งการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งในและนอกองค์กร เพื่อเป็นสังคม ที่เข้มแข็ง เกิดการพัฒนา อย่างแท้จริงและยั่งยืน และมีการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันและ ขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน โดยต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการยอมรับความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนร่วมกัน โดยอาศัยการ ประสานหรือการติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงานหรือสมาชิกเพื่อให้เกิดการยอมรับและพร้อมที่จะรับผิดชอบสิ่งที่จะเกิดขึ้น ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวความคิดของ สมชัย จิรโรจนวัฒน์ (2551 : ออนไลน์) ที่กล่าวไว้ว่า เครือข่ายการ ประสานงานเป็นรูปแบบหนึ่งที่ยืดหยุ่น การทำงานของกลุ่มบุคคล หรือองค์กรหลายองค์กร ซึ่งมี ทรัพยากร มีเป้าหมาย มี

กลุ่มสมาชิกของตนเอง ที่มีความคิด มีปัญหา มีความต้องการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกันหรือคล้ายกัน มาติดต่อประสานงาน หรือร่วมกันทำกิจกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการในเรื่องนั้น ๆ โดยยึดหลักการทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน เคารพซึ่งกันและกัน มากกว่าการเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้มีอำนาจสั่งการ

1.5 ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีการอบรมตนเองด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อขยายขีดความสามารถให้เชี่ยวชาญมากขึ้น มีเป้าหมายในชีวิตที่สามารถจะพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนครู มีการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับเพื่อนครูอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการพัฒนาโรงเรียน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในอาชีพครู เช่น การพัฒนาทักษะด้านการตั้งคำถาม การเรียนแบบสืบเสาะ การสอนคิด การบูรณาการสอน ทักษะการประเมินผล ครูควรเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อมุ่งมั่นให้เกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวความคิดของ

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และลักษณะอื่น ๆ ที่โดดเด่นเฉพาะด้าน เป็นพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคลและความสามารถที่แสดงออกให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ ความรู้ ทักษะรวมทั้งพฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ประสบ ความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้อย่างโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการ โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะส่วนบุคคล อันได้แก่ วิถีคิด อุปนิสัย และ แรงจูงใจ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ธำรงค์ดี คงคาสวัสดิ์ (2553) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จ หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ แรงจูงใจหรือคุณลักษณะที่เหมาะสมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงาน ให้ประสบผลสำเร็จ มาโนช บุญครอบ (2554, หน้า13) ที่กล่าวว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะ ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกมา สามารถวัด สังเกตได้ว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทักษะและลักษณะอื่น ๆ ที่โดดเด่นมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.1 ความสามารถด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้เรียนมีความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับแนวความคิดของ สวนิต ยมาภัย (2536) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นการติดต่อกันระหว่างมนุษย์ เพื่อให้รับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และเกิดการตอบสนอง

2.2 ความสามารถด้านการคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างไตร่ตรองรอบคอบก่อนการตัดสินใจ เป็นความคิดที่สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาปัจจัยอย่างรอบด้าน มีหลักฐานน่าเชื่อถือมาสนับสนุนเพื่อนำไปสู่การประเมิน การสรุป ในการตัดสินใจที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวความคิดของ Dressel (1953 อ้างอิงใน มั่นทนา ชูไกรไทย, 2553) ที่ได้กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เกี่ยวกับข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ

โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์เดิมของตนในการสำรวจข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการคิดแก้ปัญหา ที่ต้องอาศัยสติปัญญาในระดับที่ซับซ้อนมาใช้โดยจะมีการเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ในปัจจุบัน นำมาจัดลำดับและประสานกันเป็นองค์ความรู้ใหม่ สอดคล้องกับแนวความคิดของ Gagne (1970 อ้างถึงใน ภาวิณี ทุงไธสง, 2551) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ประเภทหลักการเกี่ยวข้องกัน ตั้งแต่สองประเภทขึ้นไปและใช้หลักการนั้นผสมผสานจนเป็นความสามารถชนิดใหม่ที่เรียกว่า มาตรฐานด้านการคิดแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้ประเภทหลักการนี้ ต้องอาศัยความสามารถในการมองเห็นลักษณะร่วมของสิ่งเร้าทั้งหลาย

2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น และเมื่อพบปัญหาสามารถแก้ไขได้ รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคมได้เป็นภูมิคุ้มกันสร้างความเข้มแข็งให้รู้จัก ตัวเองและพึ่งตนเองได้ในที่สุด สอดคล้องกับแนวความคิดของกรมสุขภาพจิต (2543 ,อ้างถึงใน มัณฑนา ชูไกรไทย, 2551) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะชีวิต เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้เจตคติและทักษะในการที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ และครอบคลุมในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพสิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ฯลฯ

2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม สอดคล้องกับแนวความคิดของ ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2546) ที่กล่าวไว้ว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานสาขาใดสาขาหนึ่งว่าเทคโนโลยี มีส่วนช่วยในการทำงานที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ประสิทธิภาพของงาน จะช่วยให้การทำงานนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่ได้เที่ยงตรงและรวดเร็ว ผลผลิตจะได้ผลผลิตออกมาเต็มที่มากที่สุดหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด และ ประหยัด จะต้องประหยัดทั้งเวลาและแรงงานในการทำงานด้วยการลงทุนน้อยแต่ได้ผลกำไรมาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำครูกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำครูทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำของครูผู้สอนมีอิทธิพลต่อสมรรถนะของผู้เรียน ที่เป็นสมรรถนะพื้นฐาน ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ภาวะผู้นำของครูมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะภาวะผู้นำด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักใคร่เลื่อมใสไว้วางใจ ในความสามารถของครู ทำให้ครูสามารถโน้มน้าวใจ ชักจูงใจให้ผู้เรียน ปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมของครูดังกล่าว ได้แก่ การฝึกอบรม

ตนเองด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และใฝ่เรียนรู้ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และรู้คุณค่าในตนเอง เข้าใจตนเอง รู้ค่านิยมที่ตนเองใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประไพศรี สิทธิหะกร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การมีภาวะผู้นำในการทำงาน โดยภาวะผู้นำครูกับคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก และ Winifred (2009 : Web Site) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของผู้นำครูที่มีปฏิสัมพันธ์กับครู คนอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ใด ๆ อยู่ระหว่างครูที่สร้างความเป็นผู้นำและ ความสำเร็จของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นครูจะต้องมีการวางแผนเป้าหมายในชีวิต ให้สามารถพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

2) จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นครูจะต้องมีการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2546). **หลักการบริหารสถานศึกษา.ใน เอกสารประกอบการเตรียมอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2524.** กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์.
- ชนาธิป โกษาแสง. (2545) **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครูมีอาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสภาฯกับผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2535). **สื่อเพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- ดวงรัตน์ จินตชาติ. (2546). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานองค์การค้ำของครูสภา ศึกษาเฉพาะภาคการค้า.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิตินา แคมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). **การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธรรกร กรวัชรเจริญ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของพนักงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2550) Competency ภาคปฏิบัติเขาทำกันอย่างไร ?. กรุงเทพฯ. พิมพ์ครั้งที่ 2 : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).

บุญสม ศรีศักดิ์ดา. (2558). การพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเทือง ใจมา. (2551). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ประไพศรี สิทธิหะกร. (2558). ภาวะผู้นำครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยศิลปกรรม

พรชัย เจตมาทาน. (2560). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0.” (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.kroobannok.com/createpdf.php?article_id=83312 15 สิงหาคม 2562.

ภาวิณี พุ่งไธสง. (2551). ปัจจัยด้านความสามารถทางการคิด เชี่ยวชาญและจิตพิสัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณฑนา ชูไกรไทย. (2553). การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาโนช บุญครอง. (2554). สมรรถนะผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ราชบัณฑิตยสถาน. (2545).

สมเดช บุญประจักษ์. (2551). หลักการคณิตศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สวณิต ยมาภัย. (2536). การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวาทวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรวิรัตน์ พัฒนเชียร. (2552). ตัวแบบความสามารถทางภาวะผู้นำในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Killion, J. and Harrison, C. (2006). *Taking the Lead : New Roles for Teachers and School- based Coaches*. Oxford. OH : NSDC,